

SÄKERHETS DATABLAD**1. NAMNET PÅ ÄMNET/PREPARATET OCH BOLAGET/FÖRETAGET****1.1 Namnet på ämnet eller preparatet****Handelsnamn**

HARDENER 008 7710

Produktkod

008 7710

1.2 Användning av Substansen/Beredningen**1.2.1 Uttryckt i skrift**

Målningsarbete

Produktbenämning: Härdare

1.2.2 Standard industriell klassificering**1.2.3 Regel för användningsändamål****1.3 Namnet på bolag/företag****1.3.1 Tillverkare, importör, leverantör**

Tillverkare: / Tikkurila Coatings Oy

PB 53, FIN-01301 VANDA, FINLAND

Tel: +358 9 857 741

Leverantör: / Tikkurila Coatings AB

Lövholmsgränd 12, SE-11783 STOCKHOLM, SVERIGE

Tel: 08 598 916 00

1.4 Nödtelefonnummer**1.4.1 Telefonnummer, namn och adress**

Giftinformationscentralen Sverige tel: 112, Finland tel: (09) 471 977; Tikkurila Coatings AB tel: +46 8 598 916 00

2. SAMMANSÄTTNING/UPPGIFTER OM BESTÅNDSDELAR**2.1 Farliga komponenter****2.1.1 CAS-nummer eller annan kod**

64742-95-6

108-65-6

822-06-0

-
123-86-4**2.1.2 Ämnesnamn**

Solventnafta (petroleum), lätt aromatisk

2-Metoxi-1-metyletylacetat

Hexametylen-1,6-diisocyanat

Isocyanatbindemedel

Butylacetat

2.1.3 Koncentration

5 - 10 %

5 - 10 %

< 0,5 %

75 - 100 %

5 - 10 %

2.1.4 Varningssymbol, R-fraser och annan information

Xn, N; R10-37-65-66-67-51/53

240 mg/m³ (HTP 8h)

Xi; R10-36

50 ppm (HTP 8h)

50 ppm (HGV-NGV)

T; R23-36/37/38-42/43

0,035mg/m³ (HTP 15 min)

0,002 ppm (HGV-NGV)

Xi; R43

-; R10-66-67

150 ppm (HTP 8h)

100 ppm (HGV-NGV)

2.1.7 Ytterligare information

HTP = Finska hygieniska gränsvärden 2005

HGV = Hygieniska gränsvärden / AFS 2005:17

3. FARLIGA EGENSKAPER

Brandfarligt

Irriterande, Xi

Kan ge allergi vid hudkontakt. Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

Mer detaljerade varningsetikettuppgifter finns angivna i punkt 15.1.

4. FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Övrig information

Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta läkare. Ge aldrig en medvetslös person något att dricka eller förtära.

4.2 Inandning

Sörj för frisk luft värme och vila. Vid oregelbunden andning eller medvetslöshet ge andningshjälp. Ge ingen vätska eller något att förtära. Vid medvetslöshet, placera personen i liggande framstupa sidoläge. Kontakta läkare eller till sjukhus.

4.3 Hudkontakt

Tag av nedstänkta kläder. Tvätta huden noggrant med tvål och vatten eller använd lämpligt hudrengöringsmedel. Använd inte organiska lösningsmedel. Alla delar av kroppen skall rengöras efter kontakt.

4.4 Stänk i ögon

Skölj med mycket vatten i minst 10 minuter, håll ögonlocken brett isär och kontakta läkare.

4.5 Förtäring

Omedelbart till läkare, sjukhus om mer än en obetydlig mängd svalts. Vila. Framkalla ej kräkning.

5. BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER

5.1 Lämpliga brandsläckningsmedel

Kolsyra, pulver eller skum.

5.2 Brandsläckningsmedel som av säkerhetsskäl inte får användas

Använd inte vattenstråle som kan sprida branden.

5.3 Särskild exponeringsfara vid brand

Brand kan ge upphov till tjock kompakt rök. Exponering för sönderfallsprodukter kan vara hälsofarligt. Lämplig andningsapparat kan behövas. Behållare i närheten av brand bör flyttas eller kylas med vatten. Låt inte spill från brandsläckningsarbetet rinna ut i avloppet.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga försiktighetsåtgärder

Håll åtskilt från antändningskällor och ventilera området. Undvik inandning av ångor. Beakta nedanstående skyddsåtgärder listade under punkt 7 och 8.

6.2 Försiktighetsåtgärder beträffande miljön

Förhindra utsläpp i avlopp.

6.3 Åtgärder vid omhändertagande av spill

Valla in med sand, jord eller liknande och samla upp i lämplig behållare som är godkänd för ändamålet. Rengör omedelbart området med lämpligt saneringsmedel. Rester kan oskadliggöras med t.ex. en blandning av: vatten, etanol eller isopropanol, koncentrerad (0,880) ammoniak lösning (45:50:5). Observera att blandningen är brandfarlig. Ett icke brandfarligt alternativ är natriumkarbonat och vatten (5:95). Häll lösningen över resterna och samla upp i en icke förslutbar behållare. Låt stå några dagar och lämnas därefter för destruktion enligt lokala bestämmelser (se under punkt 13). Vid större spill kontakta Räddningskåren.

7. HANTERING OCH LAGRING

7.1 Hantering

Personer med astma, allergier, kroniska eller återkommande luftvägsbesvär bör inte arbeta med någon process där denna produkt används. Ångorna är tyngre än luft och kan spridas längs golven. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft. Förhindra bildning av brandfarliga och explosiva koncentrationer av ångor i luften och undvik ångkoncentrationer högre än hygieniska gränsvärdena. Produkten får inte användas i närheten av öppen eld eller andra antändningskällor. Använd explosionsskyddad elutrustning. Produkten kan laddas upp elektrostatiskt. Jorda alltid vid överföring från en behållare till en annan. Förvara väl tillslutet och åtskilt från hetta och öppen eld. Använd inte verktyg som kan ge upphov till gnistbildning. Håll behållaren stängd. Vidta försiktighetsåtgärder för att minimera exponeringen för fukt och vatten: koldioxid som bildas i slutna behållare kan ge upphov till övertryck. Iaktta försiktighet när delvis använda behållare ska öppnas. Undvik kontakt med ögon och hud. Undvik inandning av ångor och sprutdimma. Rökning och förtäring förbjudet vid hantering. Personlig skyddsutrustning se under punkt 8. Använd aldrig tryckluft vid tömning av behållare. Behållaren är inte ett tryckkärl. Förvara alltid materialet i samma typ av behållare som originalet. Tillse att gällande arbetsmiljöregler följs.

7.2 Lagring

Lagras i enlighet med gällande bestämmelser för brandfarliga varor. Observera instruktionerna på etiketten. Förvaras vid en temperatur under 30°C på en torr och väl ventilerad plats åtskilt från hetta och öppen eld. Hålles åtskilt från antändningskällor. Hålles åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen, starka syror, aminer, alkoholer och vatten. Rökning förbjuden. Förhindra otillåtet tillträde. Öppnad behållare skall återförslutas och förvaras i upprätt läge för att förhindra läckage.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.2 Begränsning av exponeringen

8.2.1 Begränsning av exponeringen på arbetsplatsen

Personer med astma, allergier, kroniska eller återkommande luftvägsbesvär bör inte arbeta med någon process där denna produkt används. Sörj för god ventilation. Om möjligt bör detta uppnås genom punktsug och god frånluftsventilation. Friskluftsmask måste användas vid sprutning även om ventilationen är god. Vid annan hantering, om ventilationen inte är tillräcklig för att hålla koncentrationer av partiklar och lösningsmedelsångor under det hygieniska gränsvärdet, skall lämpligt andningskydd användas.

8.2.1.1 Andningsskydd

Vid sprutning ska friskluftsmask användas. Vid annan hantering än sprutning i väl ventilerade områden kan friskluftsmask ersättas med skyddsmask med ett kombinationsfilter bestående av gasfilter och partikelfilter.

8.2.1.2 Skyddshandskar

Använd alltid kemikaliebeständiga skyddshandskar (e.g. nitrilgummi). Bomullsvantar rekommenderas som underhandskar.

8.2.1.3 Ögonskydd

Vid risk för stänk använd skyddsglasögon.

8.2.1.4 Skyddskläder

Skyddskläder skall alltid användas. Alla delar av huden skall rengöras efter kontakt. Vid sprutning av produkten rekommenderas användning av överdragsdräkt.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Allmän information (utseende, lukt)

Viskos vätska, stark lukt

9.2 Viktig Hälsosäkerhets- och Miljöinformation

9.2.2	Kokpunkt/kokpunktsområde	140 - 150 °C *)
9.2.3	Flampunkt	+ 23 °C *)
9.2.5	Explosionsegenskaper	
9.2.5.1	Nedre explosionsgräns	1,5 vol-% *)
9.2.5.2	Övre explosionsgräns	10 vol-% *)
9.2.7	Ångtryck	0,51 kPa (25 °C) *)
9.2.8	Relativ densitet	1,10
9.2.9	Löslighet	
9.2.9.1	Vattenlöslighet	Olösligt
9.3	Ytterligare information	

Rel. avdunstningstal (BuAc=1) :0,3 *)
*) = 2-Metoxi-1-metyletylacetat

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Förhållanden som skall undvikas

Stabil under rekommenderade förvarings- och hanteringsförhållanden. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft.

10.2 Material som skall undvikas

Hålles åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen, starka syror, aminer, alkoholer och vatten. Okontrollerade exoterma (värmeutvecklande) reaktioner sker med aminer och alkoholer. Produkten reagerar långsamt med vatten och bildar koldioxid. I slutna behållare kan ett övertryck bildas som kan deformera behållaren och i värsta fall leda till att den spricker.

10.3 Farliga sönderdelningsprodukter

Vid exponering för höga temperaturer kan hälsofarliga sönderdelningsprodukter bildas som kolmonoxid, koldioxid, rök, nitrosa gaser, vätecyanid och monomerer av isocyanater.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Akut toxicitet

Se punkt 11.5.

11.2 Irritation och frätning

Se punkt 11.5.

11.3 Sensibilisering

Kan ge allergi vid inandning och hudkontakt. Baserat på egenskaper för isocyanatföreningar och beaktandet av toxikologiska data för liknande produkter, kan denna produkt orsaka akut irritation och/eller överkänslighet i luftvägarna med astmaliknande besvär som t.ex. väsande andning och tryck över bröstet. Sensibiliserande personer kan uppvisa astmatiska symptom redan vid koncentrationer långt under det hygieniska gränsvärdet. Upprepad exponering kan leda till permanent nedsatt andningsförmåga.

11.5 Erfarenhet människa

11.5.1 Inandning: Exponering av lösningsmedelsångor i halter som överstiger de hygieniska gränsvärdena kan ge upphov till skadliga effekter som slemhinneirritation och irritation på andningsorganen och skadliga effekter på njurar, lever och centrala nervsystemet. Symptomen kan inkludera huvudvärk, yrsel, trötthet, muskelsvaghet, dåsighet och i extremfallet medvetslöshet.

11.5.2 Hudkontakt: Upprepad eller långvarig kontakt med produkten kan avfetta huden och ge upphov till kontakteksem. Produkten absorberas även genom huden. Kan ge irritation och övergående skada vid stänk i ögonen.

11.5.3 Övriga effekter: Förtäring kan ge kräkningar, magsmärtor och i övrigt samma symptom som vid inandning av ångor.

12. EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Ekotoxicitetseffekter

12.1.1 Akvatisk toxicitet

Solventnafta, lätt aromatisk: LC50 = 1-10 mg/l, fisk, crustacean, algae (uppskattning); giftigt

12.3 Persistens och nedbrytbarhet

12.3.1 Biologisk nedbrytbarhet

Solventnafta, lätt aromatisk: 78 %, 28 d

12.4 Bioackumuleringsförmåga

Solventnafta, lätt aromatisk: oktanol/vatten fördelnings koefficient log Pow = 3,7-4,5 (uppskattning)

12.5 Andra skadliga effekter

Ekotoxikologiska uppgifter finns ej tillgängliga på produkten som sådan. Förhindra utsläpp i avlopp.

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Produkt som skall förstöras: Förhindra utsläpp i avlopp. Lämna för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser. Flytande rester av produkten klassas som farligt avfall med EWC kod 08 01 11. Spill, rester, kasserade handskar och skyddskläder samt emballage samlas i särskild behållare märkt HÄLSOFARLIGT AVFALL.

13.2 Förpackningsavfall: Tömningsanvisning för plåtfat: Om fatet skall lämnas till materialåtervinning måste det tömmas omsorgsfullt. Tömningen skall ske vid en temperatur >15 °C. Lock- och sprundfat töms genom att fatet vänds upp och ned. Sprundfat ställs något lutande (ca 10 grader) med sprundet (öppningen) i lägsta position. Låt de sista produktresterna rinna ur tills fatet är droppfritt. Produkten fordrar urskrapning och/eller tvättning. Val av metod bör ske i samråd med leverantören. Vid urskrapning och tvättning skall hänsyn tas till övrig information i detta varuinformationsblad. Sprundfat, som innehåller brandfarlig produkt, får på grund av explosionsrisken ej skäras upp om fatet ej först ventilerats omsorgsfullt.

14. TRANSPORTINFORMATION

14.1	UN-Nr	1263
14.2	Packing group	III
14.3	Landtransport	
14.3.1	ADR/RID	3
14.3.3	Benämning av godset	färgrelaterat material
14.3.4	Övrig information	Fat under 450 l: befriade från ADR bestämmelser på grund av sin höga viskositet
14.4	Sjötransport	
14.4.1	IMDG	3
14.4.2	Rätt tekniskt namn	paint related material
14.4.3	Övrig information	Fat under 30 l: Bestämmelser för IMDG transport enligt kapitlet 2.3.2.5.

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

- 15.1 Information på varningsetiketten
- 15.1.1 Bokstavskod för varningssymbolen och indikationer på beredningens fara
Xi Irriterande
- 15.1.2 Ingrediensernas namn angivna på varningsetiketten
Solventnafta (petroleum), lätt aromatisk
Isocyanat bindemedel
2-Metoxi-1-metyletylacetat
- 15.1.3 R-fras(er)
R10 Brandfarligt.
R43 Kan ge allergi vid hudkontakt.
R52/53 Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
- 15.1.4 S-fras(er)
S23 Undvik inandning av ånga/sprutdimma.
S24 Undvik kontakt med huden.
S29 Töm ej i avloppet.
S37 Använd lämpliga skyddshandskar.
S38 Använd lämpligt andningsskydd vid otillräcklig ventilation.
- 15.1.5 Särskilda regler för vissa beredningar
Innehåller isocyanater. Se information från tillverkaren.
- 15.2 Information om nationella regler
Brandklass: 2a
Observera Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling om härdplaster AFS 2005:18 vid hanterandet av produkten.

16. ANNAN INFORMATION

- 16.1 R-frastexter nämnda under Sektion 2

R10	Brandfarligt.
R23	Giftigt vid inandning.
R36	Irriterar ögonen.
R36/37/38	Irriterar ögonen, andningsorganen och huden.
R37	Irriterar andningsorganen.
R42/43	Kan ge allergi vid inandning och hudkontakt.
R43	Kan ge allergi vid hudkontakt.
R51/53	Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
R65	Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.
R66	Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.
R67	Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.

16.4 Övrig information

-

Datum**Underskrift** d2/akk